*JESUS, MARIA, JOSEPH.*

# MANIFESTACIO REAL

## DEL INFALLIBLE DRET, QUE ASSISTEIX

# A SA MAGESTAT

## (DEU LO GUARDE)

## EN LA EXACCIO DEL SELLO, QUE EN ſon Real nom exigeix, y cobra Don Baltaſar de Oriol, y Marcer, com à Llochtinent de Protonotari en la Llochtinencia General de Cathalunya.

## E N

## EXCLUSIO DE LAS CONTRAFACCIONS, que per rahò de dita exacciò han inſtat lo Procurador Fiſcal, y Syndich del General de Cathalunya.

## *En lo Illuſtriſsim Tribunal de Contrafaccions, ò Contraconſtitucions.*

1 AL Noble Don Baltaſar de Oriol, y Marcer, com à Llochtinent, que es de Protonotari de la Real Cancellaria de la Llochtinencia General de Cathalunya, toca, y pertany la defenſa de la preſent Cauſa de Contrafacciò, ò Contraconſtituciò, moguda, è intentada contra de ell, per lo Procurador Fiſcal del General de Cathalunya, y continuada, deſpres de la concluſiò de las vltimas Corts, per ſon Syndich, per tenir à ſon carrech la exacciò, cobranſa, y taxa del dret de Sello Real *privativè*, en virtut de di-

ferents Reals Pragmaticas (1) circunstancia quel obliga en haver de atendrer mes à la defensa de dit dret Real, y à sa conservaciò, que à sa propia hazienda. (2)

2 Y encara que podia dit Don Baltasar de Oriol y Marcer quietar son animo, ab la defensa, feta en la dita Causa de Contrafacciò, explicada en los articles per ell donats als 17. de Mars del corrent any 1703, en los quals queda manifestat, que ninguna de las tres Contrafaccions allegadas per dit Syndich, pot subsistir, ab tot per haverse presentat per part del dit Syndich als 19. de Iuny proxim passát (y aixi be despres dels dits articles) vna Cedula resolutiva, en la qual calla los principals fonaments ponderats en los dits articles, y en los que refereix, dissimula algunas circunstancias, ò ni ajusta, ha aparegut esser de sa obligaciò respondrer à la dita Cedula, no obstant que haja de repetir algunas cosas deduhidas en dits articles, perque en materia tant grave, y de sa primera obligaciò la taciturnitat, no li causas prejudici (3) afiançàt de la autoritat de Sant Agustì, (4) *lo qui multum non est multum si tamen est necessarium.*

3 Antes de examinar los fonaments proposats per lo Syndich, en foment de las tres Contrafaccions, ò Contraconstitucions, que ha intentàt acerca la exacciò del dret del Sello Real, es precis estar en intelligencia, que la introducciò, y significaciò dels Sellos es antiquissima, y comensà à tenir son origen de las circunstancias referexen

(1) Pragmatica del Señor Rey D. Alfonso, dada In terra Pontecorni à 4. de Desembre 1446. confirmada per altra de la Serenissima Senyora Reyna Dona Maria, dada en Barcelona à 16. de Mars 1447. y per altre del Senyor Emperador Carlos V. à 10. de Abril 1540. registrada la primera in Curiæ Locumt. 1. de annis 1446. ad 48. fol. 75. y la segona in Curiæ 4. de ann. 1533. ad 43. fol. 214. Altre Pragmatica del Senyor Rey Don Alfonso, dada in Civitate Tiburtina à 20. de Abril 1447. registrada en lo llibre Vert del ofici de Mestre Racional fol. 81. en totas las quals se troba la present clausula: *Præsenti edicto perpetuo valituro statuimus, decernimus, ac etiam providemus, ordinamus, & declaramus, quod de cætero nullus noster officialis, quicumque sit, vel fuerit, & quacumque vtatur jurisdictione audeat, vel præsumat de officio Nostri Protonotarij, nec de taxatione jurium sygillorum, ac de exactione executione, vel receptione pecuniarum ratione juris Sigilli Nostra Protonotaria debitarum, ac de cætero debendarum ad quorumvis instantiam, neque per viam recursus, neque per viam querela, neque quovis alio modo se intromittere, sed ipsum Protonotaria officium integrum, & intellectum simul, cum taxatione exactione, & executione pecuniarum jurium sigillorum dicto Nostro Protonotario, seu eius Locumtenenti, vel Substituto dimittant, atque sinant, &c.*

(2) Divus Thomas de Regimine Princip. *cap. 7.* Fr. Vicente Gomez en el Governo de Principes, y sus consejos, *cap. 40. pag. 471.* ibi: *Los Oficiales, que goviernan estas rentas, y hazienda del Rey, son obligados por ley de caridad, y de justicia à mirar por ella con mas ojos, y solicitud, que por la propria, de tal manera, que aunque se les pierda su propria hazienda, han de acudir primero à la del Rey, ò del Reyno, ò pena de pecado mortal.*

(3) Ruginel. in tractat. de Senatoribus, *§. 1. glos. 6. cap. 5. numer. 113. fol. 145.*

(4) Adducta ab eodem Ruginel. vbi suprà.

xen los DD. tractan de son principi (5) y en tot temps son estats de gran autoritat. (6)

4 Molts sol Consults, y Emperadors, que en sas Lleys han vsàt de la paraula Sello, ó Sellos, que en Llati corresponen à la paraula *Sigillum*, ò *Sigilla*; y per la gran autoritat que tenen, de la interposiciò de aquells ne resulta prova (7) y de quant major Princep son, tant major es la prova (8) de forma, que afirman, que la interposiciò del Sello, te en los Despaigs la mateixa força, y eficacia, que la propia subscripciò Real, hi constitueix part substancial dels Privilegis, y Gracias. (9)

5 Dos especies de Sellos se han regonegut ab lo temps, vna de publichs, altre de privats, los publichs se han anomenats autentichs, y son prova del Imperi, y jurisdicciò de que vsan los Princeps Supremos, tant Eclesiastichs, com Seculars. (10) Y per ser estos de tant gran autoritat, y prova, han acostumat sempre encomanarlos à Personas graves, y de la major autoritat. (11) Y per esta rahò en la Corona de Aragò toca la custodia del Sello Real al Protonotari (12) y los privats son aquells que regularment tenen los homens ab impressiò de sas armas. (13)

6 Coneguda esta diferencia entre ditas dos especies de Sellos, se ha tambe de advertir, que per disposiciò de dret comu se troba estatuhit, que se pague certa quantitat per dret de Sello, de tots los Despaigs emanats, tant dels Princeps Seculars, com Eclesiastichs: (14) la qual per especial dret municipal, es estada taxada en diferents Provincias, (15) y per dita rahò de esser deguda dita certa quantitat per dit Dret comu, concordan los DD. que lo Privilegi, ó altre qualsevol Rescrit, que concedesca la exempciò, è immunitat de aquell, es contra lo dit Dret comu, y publica vtilitat, y ayi be odiòs, y no favorable; per la qual rahò afirman, que nos deu ampliar, antes be, que se deu restrenyer à la nuda propietat de las paraulas. (16)

Ab

(5) Macrobius *lib.* 1. Saturnal. *cap.* 10. Thesaurus *lib.* 2. *q. forens. q. vlt. num.* 6. Hoppingius de jure sygillorum *cap.* 7. y molts altres que refereix Scoppa in pract. recept. explanat. ad Cod. Fabrianum *lib.* 1. *tit.* 3. *explanat.* 29. *n.* 1. & in theor. pract. ad decis. Gracian. *observ.* 143. *num.* 1. & de Luca ad dict. obser. Gracian. *nu.* 4. Matheu de re crimin. *contr.* 45. *nu.* 26. 27. *&* 28.

(6) Anneus Seneca *lib.* 3. *de beneficijs ca.* 15. ibi: *O turpem humano generi, fraudis, ac nequitiæ publicæ confessionē annulis nostris plusquam animis creditur.*

(7) Late Scoppa ad Gracian vbi suprà *num.* 3.

(8) Idem Scoppa ad Gracian *num.* 4. & ad Fabrum *num.* 2.

(9) Idem Scoppa ad Gracian. *n.* 13. & ad Fabr. *n.* 3. Reg. Rovi. in Pragmatica de fide memor. *n.* 10. Crespi *observ. illust.* 5. *c.* 3. *n.* 307. *lib.* 1.

(10) Scoppa ad Fabrum vbi supr. *num.* 4.

(11) Cicero ad quintum Fratrem Epist. 1. *Sit annulus tuus non vt vos aliquid, sed tanquam ipse tu, non minister alienæ voluntatis; sed testis tuæ.* Scoppa ad Gracian. *dict. obser.* 143. *num.* 18. *cum copiosa allegat.* & ad Fabr. *lib.* 1. *tit.* 3. *annot.* 5. *num.* 16. *&* *annot.* 29. *num.* 3.

(12) Crespi *observ.* 5. *num.* 107. *&* 108. (13) Scoppa ad Fabr. *d. annot.* 29. *n.* 6.

(14) Clementina *Statutum de electionibus Rovitus, ad Prag.* 9. *de feud. n.* 15. *&* 16. Apôtè *decis.* 5. *num.* 3. Mar. Muta *ad cap. R. Ciciliæ Reg. Alfonsi cap.* 378. *num.* 11. *tom.* 5.

(15) Scoppa ad Gracian. vbi suprà *num.* 18.

(16) DD. citati vbi suprà *num.* 14.

7 Ab esta summaria coneixensa del origen, antiquitat, divisiò, y naturalesa del dit dret de Sello Real, serà facil passar à la exclusiò de las Contrafaccions allegadas per lo Procurador Fiscal, y continuadas per lo Syndich del General, contra lo Noble Don Baltasar de Oriol y Marcer Llochtinent de Protonotari, las quals son tres, y concisteixen: La primera, en que dit de Oriol exigeix per dret de Sello de las Lletras Reals de execuciò de justicia, la mitat del Salaris, que per las Sentencias, y Provisions se ha deposàt al Noble, ò Magnifich Relador, ab esta intelligencia, que de las Lletras Executorials de Sentencias difinitivas, cobra la mitat de tots los salaris, axi de las Sentencias, com de qualsevols Provisions fetas en aquella Causa, per rahò de la qual se despatxan, axi antes, com despres de proferidas las Sentencias, y de las Lletras despedidas en forsa de provisiò formiter feta, la meitat del salari exigit per la dita Provisiò, y que la dita exacciò del dret de Sello, feta en la referida forma, se encontra *de directo* ab las Constitucions, *Encara que. 2. Ordenàm. 3. Nos, è nostres.* 4. tit. *de Dret de Sagell*, ab la 4. tit. *de Ofici de Protonotari*, y ab la: *Als Escrivans* 2. tit. *de Salaris de Escripturas Iudicials.*

8 A la dita primera Contrafacciò, tè llargament respost esta Noble Part, desdel article 8. ad 77. tot inclusivè dels per ell donats als 17. de Mars proxim passat, en los quals ha fet evidencia ab diferents medis, y rahons, que la dita primera Contrafacciò, y los medis ab que se fomenta aquella, no son, ni poden ser de subsistencia; y si be lo dit Syndich en sa Cedula resolutiva de 19. de Iuny, ha volgut respondrer à alguns dels dits medis desdel *num.* 6. *ad* 14. de la referida Cedula. Ab tot, perque no quede escrupol algu se referiràn los motius exclusius de la dita pretesa Contrafacciò, y del que acerca aquells ha deduhit novament lo dit Syndich.

9 Lo primer medi ab que se exclou la dita pretesa Contrafacciò, concisteix en dir, que examinadas las ditas sinch Constitucions que allega lo dit Syndich del General, solament se fa menciò del Sello en dos de aquellas, que son las Constitucions: *Nos, è nostres* 4. tit. *de Dret de Sagell*, y la Constituciò: *Com per vostre* 4. tit. *de Ofici de Protonotari*, pero no en las restants tres, que son: *Encara que* 2. *Ordenàm* 3. tit. *de Dret de Sagell*; *Y als Escrivans* 2. tit. *de Salaris de Escripturas Iudicials*, y per consegueut, no fentse menciò en ditas tres Constitucions vltimament referidas del Sello Real, y drets de aquell, no poden fer al

cas

cas per justificaciò de la Contrafacciò, per lo dit Syndich allegada, sino que aquella se deu medir vnicament per las ditas dos Constitucions *Nos, è nostres 4. tit. de dret de Sagell*, y com per *vostre Protonotari*, 4. *tit. de offici de Protonotari*, y no llegintse en estas, com nos llig certa tatxa del dit dret del Sello, es impossible justificarse, que ab la exacciò de aquell se haja contrafet à las ditas dos Constitucions.

10 Sens que puga obstar dirse, que la dita Constituciò *Nos, è nostres* 4. es relativa à la Constituciò *Encaraque* 2. y que es de la mateixa naturalesa la Constituciò 4. *tit. de Offici de Protonotari*, y que axi en virtut de la dita relaciò ya se trobarian tatxats los dits drets de Sello en las ditas Constitucions 4. *tit. de dret de Sagell*, y 4. *tit. de offici de Protonotari*. Perque se respòn, que la dita Constituciò 4. te dos parts, y dos formals disposicions, y encaraque en la primera part se fasse expressa menciò del Sagell, en quant en ella se disposa, que no pugan ser venuts ni obligats los Sagells Reals, ibi: *No venam, ni obliguem nostres Sagells*, no empero se fa menciò de aquells, en la segona part que comensa: *E volem, è atorgam*, que es la confirmatoria de la dita Constituciò *Encaraque* 2. y per consegüent nos pot dir, que en dita segona part de dita Constituciò 4. se trobe disposàt altre cosa del que està disposàt en las ditas Constitucions 2. y 3. del mateix tit. de dret de Sagell, las quals no parlan, ni tatxan lo dit dret de Sello, sino en tot cas lo de expediciò com se fa evident de la paraula *deslliuradas*, continuada en la Constituciò *Ordenam* 3. la qual se troba repetida en la dita segona part de la dita Constituciò 4. majorment si se aten, que antes de dita paraula *deslliuradas*, se lligen en ella las paraulas *Exiràn de nostra Cort*, las quals son mes proprias, y peculiars de la expediciò, que no dels drets de Sello, en atenciò de pendrerse la paraula *Cort*, segons comuna intelligencia de nostres Practichs, per lo lloch del Iudici. (17)

11 La intelligencia que se ha donàt à la dita Constituciò *Encaraque* 2. *tit. de dret de Sagell*, y demès *confirmatorias*, es molt genuina, y literal, y queda comprobada del que ensenya nostre gran Practich Thomàs Mieres, sobre la mateixa Constituciò, ibi: *Hic ponitur taxa litterarum, & chartarum quæ emanantur à Cancellaria Domini Regis, &c.* la qual paraula *Emanantur*, es mes propria de la expediciò de las lletras Reals, que no del dret de Sello, y es molt digne de ferse reflecciò, que sobre explicar dit Doctor la dita Constituciò *Encaraque*, no fa menciò alguna del dit Sello, fins à la fi de sa glosa, dient, que á mes

(17) Mieres *tom.* 1. *collat.* 2. *cap.* 26. *num.* 2. Calci *§ in extravagat.* Curiar. *cap.* 25. *num.* 1.

dels drets expressats en la referida Constituciò, se ha acostumat exigir, y cobrar alguna cosa mes per la Cera del Sagell, ibi: *Nihilominus enim pro Cera Sigilli consueuit aliquid amplius exigi.* Y no es verosimil, que à ser la taxa contenguda en dita Constituciò del dret de Sello nou hagues expressat, y encaraque explicant las ditas Constitucions los hagues donat la intelligencia, de que parlaven de la taxa del dret de Sello, sino hagues allegat Autor, lley, ò rahò ab que fundarla, no se li havia de donar credit, com ho diu ell mateix. (18)

12 Sens que puga mereixer atenciò lo dirse, que las ditas Constitucions *Encaraque* 2. *Ordenam* 3. *y Nos*, *è nostres* 4. se troban collocadas baix lo *tit. de dret de Sagell*, y que axi precissament se haurian de entendrer parlar del dit dret de Sagell, y no de la expediciò de las Lletras. Perque se respon, que lo argument *à Rubrica* no proceheix, ni te eficacia, quant aquell es mes general, que las disposicions que contè, (19) com es en lo cas present, majorment en la subjecta materia, per defecte de facultat en los compiladors de las Constitucions de fer que las Rubricas comprengan mes del que la lletra de las Constitucions dispòsa, com ho refereix altre de nostres Practichs. (20)

13 Ni es de subsistencia lo que respon lo Syndich al dit primer medi exclusiu en lo *num.* 8. de sa vltima Scedula, dihent, que en la Constituciò *Estatuhim* 1. *tit. de dret de Sagell*, se fa expressa menciò del Sagell Real, ibi: *Lo Sagell nostre*, y que la Constituciò *Encaraque* 2. es confirmatoria de la primera, y las 3. y 4. se refereixen à la 2. y que axi totas se han de entendrer parlar del Sagell, se fa menciò en la primera. Perque se respon, que lo dit Syndich reb gran equivocaciò en dir, que la dita Constituciò *Encaraque* 2. sie confirmatoria de la primera, ni relativa à aquella, com de la lectura de vna, y altra sen pot qualsevol desenganyar, y per consegueut queda en sa eficacia lo dit primer medi exclusiu de dita primera Contrafacciò, y sens fonament la resposta.

14 Lo segon medi consisteix, que dat, y no concedit, que las ditas Constitucions 2. 3. y 4. collocadas baix lo *tit. de dret de Sagell*, fossen dispositivas sobre dit dret, no podrian fomentar la dita primera Contrafacciò allegada per lo dit Syndich; puix en aquella solament se refereixen quatra especies de despaitgs, que son *Cartas de simple justicia*, *de Execuciò de justicia*, *de Comissiò*, *y de Elongament*, y no altres, com es de veurer en las ditas Constitucions, y dels merits del procès, no te justificat lo Syndich del General,

(18) Mieres *in Prologo ad Lectorem num.* 8.

(19) Trivisan. *decis.* 50. *num.* 13. *lib.* 2. Mascard. *de Gener. statut. interpret. conclus.* 2. *nu.* 206. Monach. *decis.* 47. *num.* 40. Barbosa *loc. commun.* 98. *num.* 4.

(20) Elegantment Xammar *de off. jud. part.* 2. *quest.* 7. *num.* 54. & 55.

neral, ni menos deduhit, que lo Noble Llochtinent de Protonotari haja excedit en la exacciò de las ditas cartas en cosa alguna, y per consequent nos pot fundar dita primera Contrafacciò en las referidas Constitucions.

15 Lo dit Syndich del General en lo *num.* 11. de sa vltima Scedula, respon al dit medi, dihent, que las referidas Constitucions collocadas baix lo *tit. de dret de Sagell*, disposan *genericè* sobre las Cartas de iusticia, y de execuciò de justicia, y que baix dits noms venen compresas las sentencias, Provisions, lletras executorials de sentencias, y altres qualsevols lletras, ques despedeixen en virtut de Provisiò, y totas aquellas que te justificàt lo Syndich, que lo dit Llochtinent de Protonotari, exigeix, y cobrà la mitat dels salaris dels Reladors per dret de Sello, per no ser aquellas de altra naturalesa, que son las Cartas de justicia, y de execuciò de justicia, com es de veurer en lo referit *num.* 11. de dita Scedula.

16 Esta resposta se convens ab las consideracions, y provas seguents: Primò, del literal de la mateixa Constituciò *Encaraque* 2. puix en aquella despres de haverse fet menciò de las Cartas de simple justicia, y de execuciò de justicia, se fa menciò de las Cartas de Comissiò, y elongament, luego baix lo nom de Carta de simple justicia, y de execuciò de justicia, no venen, ni poden venir compresos tots los despaigs de justicia, que ixan de la Real Cancellaria.

17 Secundo, perque en la Real Pragmatica del Senyor Rey Don Fernando II. dada en Barcelona à 17. de Setembre 1479. que es la septima *tit. de salaris*, se fa menciò en lo *cap.* 1. *y* 3. de dos especies de lletras de justicia, las vnas las anomena lletras de justicia, las altres lletras de simple justicia, luego à mes de las Cartas de simple justicia, y de execuciò de justicia, de las quals fa menciò dita Constituciò *Encaraque* 2. hi son las lletras de justicia.

18 Esta instancia se fa, encara mes evident si se aten, que si be en la dita Constituciò *Encaraque* 2. *tit. de dret de Sagell*, se troba disposat, que los Pobres sien franchs de dret de Sello (en lo cas que lo disposat en dita Constituciò sie aquell) es solament respecte de las Lletras de simple justicia, execuciò de justicia, comissiò, y elongament, de las quals parla la dita Constituciò. Pero no de las Lletras de justicia, y per esta rahò en lo *cap.* 58. de la referida Real Pragmatica, lo Serenissim Senyor Rey Don Fernando, lo segon concedi Franquesa de dret de Sagell als Pobres,

bres, limitadament de las Lletras de justicia, en lo Epigrafe, ibi: *Los Pobres sien franchs de Sagell de Lletras de justicia*, y en lo cap. ibi: *Fassen dar las Lletras de justicia, que trauràn francas de Sagell, &c.* luego es llegitima consequencia, que en la dita Constituciò 2. no estàn compresas las ditas Lletras de justicia, altrament seria estada diminuta, ò superflua la Gracia concedida en lo dit *cap.* 58. de dita Real Pragmatica diminuta; puix sols se hauria concedit Franquesa de las Lletras de justicia; superflua si ditas Lletras haguessen estàt enclosas en la dita Constituciò 2. lo que nos deu presumir en vista de la conciliaciò tant legal sobreestablerta.

19 La dita intelligencia, se corrobora tambè dels *Capitols* 47. *y* 55. de la mateixa Real Pragmatica, en los quals despres de haverse fet menciò de las Lletras de justicia, Comissions de justicia, y de las de simple justicia, y de altres sobre cosas graciosas, y extrajudicials, y juntament sobre altras cosas de justicia, quals son las Lletras de Prechs, de Remissions de mort, y altres crims, se fa menciò tambè dels salaris de las Sentencias, y se disposa, que per quant seria dificil cosa occorrer à la memoria, y designar per llurs propris noms, ò designacions las Lletras, Provisions, e cosas que ixan de la Cort Real, y fer de quiscuna de aquellas especifica tatxa, que en cas de dupte, ò alteraciò se haja recors, y degan estar à la determinaciò de las Persones, que per sa Magestat sobre ditas cosas seràn deputadas, y no pot posarse en controversia, que en la disposiciò del dit *cap.* 55. venen compresos generalment tots los Despaigs, axi tocants à cosas graciosas, y extrajudicials, com à las de justicia, y execuciò de justicia, majorment donant per cert lo Syndich del General, que la lley General deu entendrerse, sens restricciò ni limitaciò alguna, (21) luego es legitima la consequencia, que baix los noms de simple justicia, y de execuciò de justicia, no venen compresos tots los Despaigs de la Real Cancellaria.

20 Tertiò, se respon, que de la Certificatoria signada de *num.* 1. ques llig en procès *à fol.* 276. *ad* 281. *retrò*, que es de las tatxas del dret de Sello de las Lletras de la Escrivania del Senyor Rey en Pere II. Consta, que en la dita tatxa se enumeran las Lletras de simple justicia, y execuciò de justicia, de Comissions, citacions, y elongament, y à mes de estas las de justicia, y altres pertanyents à justicia, y lo mateix se troba disposàt en las Ordinacions, y tatxas fetas per lo Serenissim Senyor Rey Don Pere III. per

(21) *L. pretio ff. de publ. l.* 1. *§. Generaliter ff. de legat. praestand.* Iason *in l. non dubium* 38. *Cod. de legibus.* Alexand. *cons.* 249. *num.* 2. *lib.* 6. Decius *cons.* 426. *num.* 10. Surd. *cons.* 308. *num.* 3. *& cons.* 271. *num.* 27. *&* 28. *cũ mult.* Alto grad. *cons.* 83. *num.* 67. *vol.* 1. Sabel. *in summa tract. §. lex* 10. *nu.* 3. y ho confessa axi lo Syndich en son paper imprès *nu.* 15.

per lo Regimen de la Casa Real, en lo any 1344. ques lligen en lo dit Procès à *fol.269.ad 276.* luego queda també convensut, que ab las ditas especies de Despaigs enumeradas en la dita Constituciò *Encaraque* 2. no venen, ni poden venir compresas totas las especies de Despigas de justicia, que se vsan en la Real Cancellaria.

21 La prova resultant de las ditas dos Certificatorias, es vrgentissima, de calitat, que per elidir aquella, deduheix dit Syndich en lo *num.9.* de sa vltima Scedula, que ditas Ordinacions Reals, nos deuhen atendrer, per esser constant, que los dits Serenissims Senyors Reys, no haurian pogut dispofar las ditas Ordinacions, per modo de lley General, sino es convocada la Cort, y ab lo consentiment, y aprobaciò de ella, (22) menos que concorreguessen dos requisits, à saber es, de ser las disposicions temporals, y no perpetuas, (23) y de concorrer publica vtilitat, y que axi no tenint estos requisits las ditas Ordinacions, no se hauria de estar, ni pendrer argument de ellas, sino vnicament al que disposan las referidas Constitucions.

22 Premeditada esta resposta, no lleva la eficacia del discurs, resultant de las ditas Reals Ordinacions, y tatxas, perque lo disputar de la potestat dels Reys en ordenar, no te fonament algun, com extensament se provarà en son degut cas, y lloch, tractantse de la Real Pragmatica, feta per lo Serenissim Senyor Rey Don Felip III. de Data de 17 de Abril 1610. acontentantse *pro nunc* en dir, que las ditas Reals Ordinacions, y tatxas se troban confirmadas per diferents Constitucions, y altres lleys municipals com consta. Primò, de la Certificatoria, signada de *num.3.* ques llig en procès *fol.268.* de la qual consta, que en vn Llibre, ò Memorial de *num.49.* compost per Pere Miquel Carbonell, que se troba en lo Arxiu, ab cubertas de fusta en lo marge de la segona columna de la pagina del fol.29. estàn deseritas, y continuadas estas paraulas, *Es de notar, que totas las Ordinacions de Casa del Senyor Rey, son estadas confirmadas en Corts Generals, celebradas per lo Rey en Marti, en la Ciutat de Barcelona, è axi aquellas cascun Rey acostuma de jurar en lo principi de son Novell Regiment, è perço no es de de duptar, que no sien juradas per lo Senyor Rey, ara benaventuradament regnant*; y no pot tenir dificultat, que essent la dita nota de vn Arxiver de tanta autoritat com fou lo dit Pere Miquel Carbonell, se li deu donar tota fe, y credit, singularment *in antiquis*, com regularment sen dona als llibres de Historia, (24) particularment valentse de sos escrits, y Coronica nostres Pratichs, y Historiadors,



(22) Vinyes en lo tract. de celebrar Corts *disc. 1. num. 13. & 52. vers. Sacase de lo susodicho.* Vilosa *dissert. 5. nu. 38. cum multis ibi citatis*, y mes modernament lo Noble President del Tribunal *decis. 34.* lo qual cita, y segueix lo Noble Don Pedro de Amigant *in praxi enucleat, & decis.42.*

(23) Late Vinyes en lo dit tract. *cap. 8. num.70. y 71.* Don Luis Valenciá en la illustraciò à la *Const. 7. cap. 3. num. 48.* Canc. *var.3. cap. 3. num.53.* y altres citats per dit Noble President *vbi supra num.12. & 13.*

(24) Mascard. *de probat. concl. 287.* Gratian. *discept. forens. cap.893. nu.6.* Rota apud Celsum *decis. 25. num.2.* & coram Ottobono *decis.234. num.6. & decis. 253. num.23. part.5. recent.* Luca *de iurisdict. disc.20. num.7.* y altres que cita lo Noble Don Bonaventura Tristañy en la Corona Benedictina *cap.10. num. 50.* y altres Carolo Anton. de Luca *ad dict. cap. 893.* Graciani *num. 7. cum seqq.*

en prova del que afirman, (25) majorment haventhi Doctor que atesta de la observansa de ditas Ordinacions. (26)

23 A mes, que lo contengut en la dita Certificatoria, queda justificat ab los *cap.* 2. *y* 3. de las Corts, celebradas en Barcelona en lo any 1409. per lo Serenissim Senyor Rey Don Martì, que son la Constituciò 2. y 3. *tit. de offici de Canceller* en la 2. ibi: *Regescan, è ministren per Vos Senyor la justicia, servants la bona ordinaciò de la Vostra Casa &c.* Y en la 3. ibi, *Com segons la ordinaciò de Vostra Casa quant se esdevè, que lo Canceller, ò Vicecanceller vostres, è del dit Senyor Primogenit vostre, è successors vostres, è seus son absents, ò empatxants lo Regiment de la Audiencia, è de la justicia de dita Vostra Casa, è del dit primogenit deu esser fet, è exercit per certs Officials Vostres, è del dit primogenit per orde successiu, segons que en la ordinaciò es contengut llargament, &c.* luego resta justificat esser veridich lo contengut en la dita Certificatoria, à saber es, que dit Serenissim Senyor Rey Don Martì en la primera Cort de Barcelona, confirmà las Ordinacions de la Casa Real.

24 Secundo, se respon, que no solament per medi de las ditas Constitucions, queda justificada la confirmaciò de las ditas Ordinacions, sino tambè per altres, y en primer lloch per la Constituciò 8. *tit. de Violencia, y restituciò de Despullats*, ibi: *Com sie notori, que las loables Ordinacions, &c.* Et ibi: *E forma de las ditas Ordinacions.* Et ibi: *Perço Senyor suplica la dita Cort queus placia provehir, establir, è ordenar, quels dits Escrivans, è altres repellits sien retornats en llurs Offici, è llochs, è las ditas Pragmaticas sancions, tocants las ditas Ordinacions salubres, è encara usos, è bons costums, è practicas dels dits Predecessors del dit Senyor Rey, sien, è hajan esser per Vos Senyora, è per lo dit Senyor Rey, è Successors, è Officials seus Vostres, è lurs observadas integrament, è perpetual à la letra, è tot lo que sie estat fet en contrari contra las cosas desus expressadas, &c.*

25 Tertiò, se respon, que lo Serenissim Senyor Rey Don Fernando en lo *cap.* 42. de la segona Cort de Barcelona del any 1493. que es la Constituciò 5. *tit. de Salaris de Escripturas iudicials*, tambè confirmà expressament las ditas Ordinacions de la Casa Real, fetas per ell, y per sos Predecessors, ibi: *Sien servadas las Constitucions de Cathalunya, è Ordinacions per Predecessors nostres, è per Nos fetas, &c.*

26 Quartò, & ultimo, se respon, que lo Serenissim Senyor Emperador Carlos V. en lo *cap.* 6. de la segona Cort de

(25) Bosch *tit. de honors lib.* 1. §. 2. *lit.* C. *& passim*, lo Noble Don Anton de Vilaplana *de Brach. Milit. cap.* 1. *nu.* 23. Geronym Pujades *en la sua Corònica lib.* 1. *cap.* 10. *&* 11. *& passim.*

(26) Crespi *obs.* 5. *num.* 295. *in fine*, ibi: *De observantia harum ordinationum Domus Regiæ expressè testatur iuramentum in S. S. R. Consilio in ingressu officij ob earum auctoritatem, & utilitatem.*

de Monçò de 1534.que es la Constituciò 6. del mateix tit. *de Salaris de Escripturas judicials*, tambe confirma las ditas Ordinacions de la Casa Real, y ab especialitat las tocants als salaris tatxats als Escrivans, y altres Oficials de la Cort, ibi: *Estatuhim, y ordenàm, encara que lo Peticioner haja de tenir vna Taula, ò Post en la Sala de la Presò, en la qual sien notadas, y escritas las tatxas dels Salaris, y Averias, que per Ordinacions son tatxats als Escrivans, y altres Oficials de la Cort, &c.* Ab que se veu ab tota claredat, no poder mereixer atenciò, lo que diu, y respon dit Syndich, negant que las ditas Ordinacions de la Casa Real sien estadas aprobadas en Corts.

27 Tot lo fins assi referit, se confirma ab esta molt conclohent instancia, treta de la Constituciò 3. *de Ofici de Canciller*, y Constituciò 5. tit. *de Ofici de Jutges de Cort del tercer Volumen de las superfluas*, en las quals pera mudar, ò revocar lo que se trobave disposàt en ditas Ordinacions, fou precis prevenirho expressament en Corts, la qual solemnitat no fora estada necessaria à no haver quedadas ditas Ordinacions confirmadas per Constitucions, lo que es en tant, que en lo Volumen de ditas Constitucions, moltas vegadas se pren la paraula *Constitucions*, per las *Ordinacions* de dita Casa Real, per tenir igual força vnas que altras, y en esta conformitat es precis, que se entengan la Constitucio 5. tit. *de Dret de Sagell*, y la 4. tit. *de Ofici de Protonotari*, per no haveri Constitucions algunas antecedents, que parlen del que disposan ditas Constitucions, si sols las ditas Ordinacions de la Casa Real, sino que las digue, designe, y amostre lo Syndich del General.

28 Lo tercer medi exclusiu de dita Contrafacciò consisteix, en que las ditas Constitucions 2. 3. y 4. tit. *de Dret de Sagell*, que foren fetas en los anys 1283. 1289. y 1291. han restàt antiquadas, ò per las Ordinacions de la Casa Real, fetas per lo Serenissim Senyor Rey en Pere III. en la Ereccìò de la Real Cancellaria, que fou en lo any 1344. ò per la Constituciò 7. tit. *de Despesas de Plets*, y la rahò que justifica lo dit assumpto concisteix, en que las ditas Ordinacions de la Casa Real, y Constituciò 7. son Lleys posteriors à las ditas Constitucions 2. 3. y 4. tit. *de Dret de Sagell*, y disposan diferentment sobre las mateixas cosas, contengudas, y expressadas en ditas tres primeras Constitucions, luego es llegitima la consequencia, que per ditas vltimas disposicions quedaren abolidas, y antiquadas las primeras. (27)

Est

(27) Ancarràn *cons.* 268.*n.*7. Bald. *cons.* 107.*lib.*5. Bart. *cons.* 144.*n.* 2. citats per lo Regent Vinyes en lo dit *tract. disc.* 7.*num.*55. al qual se ajusta Bosch, tit. *de Honors, lib.* 5. *c.* 27.§.4. vers. *Quant.* Y axi es estàt declaràt en lo Illustrissim Tribunal, en la Sentencia, ò Provisiò de Contrafacciò, contra los Escrivans de Manament, ibi: *Consta axi mateix del prop dit, import. r. en si total repugnancia, lo poderse exigir, y cobrar los salaris taxats en dita Real Pragmatica, y en lo dit Cap. 60. Y los dits Escrivãs de Manamẽt cobrãt los dits 3 ₰. y altra major quãtitat, no poden pretextuar la exacciò que pretenẽ, sino volent fer compatibles las ditas dos Lleys municipals, cõsta en via de dret, que per la Constituciò, ò Estatut posterior, queda derogàt, corregit, ò mudàt en sa disposiciò lo Estatut, ò Constituciò anterior, en lo que entre si se encontran, encara que en la Constituciò posterior, no se haje fet expressa derogaciò de la Constituciò anterior, &c.*

29 Est medi es fortissim, y no se satisfà à ell, dientse, que las ditas Ordinacions de la Casa Real, se conforman ab lo disposàt en ditas Constitucions 2. 3. y 4. tit. *de Dret de Sagell*, attès, que en aquellas nos tatxa major quanti- tat per quiscuna especie dels Despaigs enumerats, que la que està tatxada en la mateixa Constituciò. Y que en la Constituciò 7. tit. *de Despesas de Plets*, no estaria compres lo dret de Sello, perque es facilissima la resposta dientse, que las ditas Ordinacions, solament se conforman, en quant à las Lletras, ò Cartas de simple justicia, pero no en quant à las de execuciò de justicia, ni de elongament; y sempre en ditas Ordinacions se lligen mes especias de Des- paigs, y Cartas, axi de justicia, com de gracia, que no estàn expressadas en las ditas Constitucions, y axi las di- tas Ordinacions, no poden ser confirmatorias de las ditas Constitucions, y lo negarse, que en la dita Constituciò 7. tit. *de Despesas de Plets*, vinga compres lo dret de Sello, se- ria sens fonament, y contra las paraulas vniversals, y ge- nerals *totas*, General continuadas en aquella, y inconcus- sa observansa, segons la qual en las taxacions de las despe- sas, se ha sempre taxat lo dret de Sello.

30 De hont se infereix, que essent la dita Constitu- ciò 7. y la tatxa general, que segons dita Constituciò, se havia de fer la vltima disposiciò, ab la qual se devian re- gular los salaris de totas las escripturas judicials, y axi be lo dret de Sello, nos pot dir haverse contrafet en Consti- tuciò alguna, en lo modo de exigirse lo dit dret, no cons- tant, com no consta en lo Procès de la dita tatxa general, y que lo Llochtinent de Protononari haja excedit en lo que està disposàt en aquella, majorment no faltant DD. Practichs Cathalans, que son Miquel Ferrer, y lo Noble Don Luis de Peguera, qui attestan haverse fet la dita tat- xa. (28)

31 Lo quart medi exclusiu de dita primera Contrafac- ciò, concisteix en la Pragmatica del Serenissim Senyor Rey Don Felip III. dada en Valladolid als 17. de Abril 1610. ques lligi en Procès, signada de *num.* 4. à *fol.* 259. *ad* 267. *retrò*, en la qual sobre trobarse extensament do- nada forma, acerca la exacciò del dret de Sello, y enu- meradas las especies de Despaigs de justicia, de que se deu pagar lo dit dret, que son molt mes en numero de las que se expressan en la dita Constituciò 2. tit. *de Dret de Sagell*, y à mes de estar tambe especificats en dita Real Pragma- tica molts Despaigs de gracia, se expressa, y diu, que en las especies enumerades, no estàn compresas totas las que

(28) Mich. Ferrer 3. p. *observ. cap.* 425. *n.* 2. ibi: *Adducebatur illa taxatio, quæ in vim Constitutionis anni* 1553. *Cap.* 12. *facta fuit per Reverendum, & Magnificũ Regium Cancellarium, Regentẽ Cancellariam, & DD. R. Audientiæ Cathaloniæ.* Peguer. *in prax. Crimin. Rubric.* 30. *nu.* 18. vers. *Tandem.*

ixen,

ixen, y poden exir de la dita Real Cancelleria, ibi: *Y porque por ser tantos los Despachos de mi Real Cancilleria, no se puede hazer tassa expressa de cada vno de ellos, quiero, y es mi voluntad, que los que no fueren comprehendidos, y declarados en esta mi Real Pragmatica, siempre que aconteciere el caso, los tasse, y arbitre el dicho mi Protonotario, ò el Lugarteniente en dicho Oficio.* Y no constant dels merits del Procès, que lo Llochtinent de Protonotari, haja excedit en la exacciò del dret de Sello al dispòsat en dita Real Pragmatica, de aqui es quedar exclosa dita primera Contrafacciò.

32 No obstant, que sempre se ha tingut per enorme, y detestable delicte, disputar de la potestat del Princep, (29) respòn lo Syndich del General en los *num.* 9. *y* 13. de sa vltima Cedula, que los Serenissims Senyors Reys (salva sa Real clemencia) no poden en Cathalunya, disposar per modo de Lley General, sino es convocada la Cort, y ab lo assentiment, y aprobaciò de ella, ni fer, ni ordenar Pragmaticas, y que axi no trobantse dita Real Pragmatica, continuada en lo Volumen de nostras Constitucions, no se deuria regular la dita Contrafacció per lo dispòsat en aquella, si solament per la tatxa expressada en las ditas Constitucions, collocadas baix lo tit. *de Dret de Sagell*, y que per dita rahò, las especies de Despaigs enumeradas per esta part en lo article 64. han de quedar compresas ab ditas Constitucions, per haverse de connumerar entre las Lletras de justicia.

33 Esta resposta, que en sentir del Syndich del General es comuna à las Ordinacions de la Casa Real, y à la dita, y demes Reals Pragmaticas, te dos parts, la primera consisteix acerca la validitat de las Ordinacions de dita Casa Real, y la segona en la facultat de poder los Senyors Reys fer Pragmaticas, y lo que se respon acerca la primera, no subsisteix, ni pot subsistir per falta de apoyo, de calitat, que haventse fet particular examen dels Practichs Cathalans, y altres DD. qui tractan de las ditas Reals Ordinacions, no se ha advertit, que ningun haja negàt la facultat de ferlas als Senyors Reys, ans be tots ab especials encomis las alaban, y se valen de ellas per prova del que afirman, y en esta conformitat lo gran Practich Miquel Ferrer en lo Cap. 302. de la tercera part de sas Observansas per intelligencia de la Constituciò *Los Oficials nostres Ordinaris*, tit. *de Iurisdicciò de tots Iutges*, se val de las ditas Ordinacions de la Casa Real, fetas per lo Serenissim Senyor Rey Don Pere III. ibi: *Ego tam pro intel-*

(29) *L. Sacrilegij, Cod. de divers. rescript. L. Disputare, Cod. de crim sacrilegij*, Aponte *cons.* 70. *n.* 75. *& seqq. lib.* 1. *& cons.* 15. *lib.* 2. Galleot. *respons.* 23. *in princip.* Luca *de Regal. disc.* 148. *num.* 8. citats per lo Noble D. Pedro de Amigant Real Senador *decis.* 75. *num.* 4.

*tellectu dictæ Constitutionis*, Los Oficials nostres Ordinaris, *quam pro corroboratione traditorum, per dictum Mier. vbi supra allego Ordinationes Domus, & Curiæ Domini Regis factas per Regem Petrum Barchinonæ 15. Kalendis Novembris* 1344. (encara que per error diga 1444.) las quals alaba tambe lo gran Fiscal Antoni Oliba *in vsatico alium namque cap. 3. num. 15. in fine, & num. 18. & 19. & 54. ad 55. & cap. 4. num.* 39. ahont afirma, que lo origen del Canceller, y Vicecanceller se ha de atribuir à ditas Ordinacions, y los sobredits cita, y segueix Fontanella, *decis. 376. num. 3.* y los recopila tots lo Noble Regent Don Miquel de Cortiada *decis.10. à num.* 50. y lo altre Regent del Supremo de Aragò Don Rafel de Vilossa, *differt. 5. à num. 53. per tot.* y dels Estranys lo Vicecanceller Crespi *d.observ.5.num.294.& 295.*

34 En quant à la segona part, que te respecte à la facultat de ordenar los Serenissims Senyors Reys Pragmaticas en lo present Principat, se diu, que sobre ser questiò molt antigua, y tractada per los Doctors, y assenyaladament per nostres Practichs Cathalans, examinats aquells ab tot cuydado, no se ha encontràt algun, que negue la dita facultat à dits Senyors Reys en la conformitat, que vuy la nega lo Syndich del General, perque si be lo molt Illustre, y Fidelissim Consistori de Deputats, y Oydors, han contradit à la publicaciò de diferents Reals Pragmaticas, no es estàt per lo defecte de potestàt en sa Magestat, sino per falta de altres requisits, y circunstancias (30) y ab rahò, puix lo Noble Don Luis de Valenciá afirma esser iniquitat no confessar als Serenissims Senyors Reys dita facultat en sos casos, (31) de manera, que tots los Doctors, presa la dita questiò in abstracto, confessan per regla, que los dits Senyors Reys tenen la dita facultat de fer, y publicar Pragmaticas. (32)

35 De la referida regla, solament han trobat alguns Doctors vna limitaciò, y diuhen consisteix aquella en lo cas, que dits Senyors Reys ab Reals Pragmaticas Generals, han dispòsat en contrari cosas ordenadas per Constitucions, y Lleys Generals del present Principat, (33) de ma-

(30) Font. *de pact. claus.4.glos.19.p.1. num. 69. cum seqq. & claus.7.glos. 2.p. 9.num.41.* y axi ho adverteix lo Noble Don Luis de Valēcià en la Illustraciò à la Constitucio 7. Cap. 3.*num.*50.

(31) Idem de Valencia *ad d.Const.7. cap.3. num.32.* ibi: *Exemplo se puede tomar de lo que se dirà en el num.48. de este Capitulo à donde las Pragmaticas, siendo assi, que en su caso fuera iniquidad no confessar, que su Magestad puede servirse mandarles hazer,&c.*

(32) Ripoll *de Regal.cap.25.num.50.* Ferrer *observ.p.3.c. 14. num.11. 12.& 13.* Amigant *decis. 42.* Y sobre est pūt son dignes de ser vistos dos Memorials, vn del Noble Don Mathias Bayetola Advocat Fiscal del Supremo de Aragò, altre del Doctor Gabriel Berart Assessor de la Batllia General, y despres del Real Consell, fets en defensa de la validitat de la Real Pragmatica, feta per lo Serenissim Senyor Rey Don Felip IV. de data de 11. de Juliol 1630. que allega Ripoll *vbi supra*, que ho disputà *radicitus*, y conclou, que mirada la materia, la disputa no pot recaurer sobre la potestat, sino sobre la forma.

(33) Laté Crespi *observ.1.quaest.1.§.4. à num.93.* ahont cita tots los Doctors Practichs, que segueixen la referida proposiciò.

manera,que no recahent ditas Reals Pragmaticas contra cosa disposada, y previnguda en Constituciò, ara sien aquellas particulars,y per certs casos,ò Generals, son sempre validas,y se deuhen observar, (34) majorment recahent sobre Regalias,y Patrimoni dels Serenissims Senyors Reys,qui las fan,y ordenan publicar. (35)

36 Las provas del que se ha dit en lo numero antecedent son moltas, las quals per no difundirse en extrem, y trobarse llargament discutidas per los DD. han tractat de la subjecta materia,se omitexen, y se ajusta sols que en las Generals Concessions, Privilegis, y Constitucions, may se entenen compresas las Regalias, ni cosas tocants al Patrimoni del Senyor Rey, (36) lo que es en tant,que *adhuc* en lo cas que per Constituciò se troba feta disposiciò à cerca cosas pertanyents à las Regalias Reals, mentres no expressan la privativa al Senyor Rey, por sol fer Pragmaticas, y disposar de ditas Regalias, (37) per no entendrerse may concedidas *privativè*, sino *cumulativè*, (38) De forma, que no obstant, que en la Constituciò 3. *tit. de Feus, y postats*, està disposat, que las causas Feudals entre lo Senyor Rey, y los Barons, se hajan de judicar per Iutges de *paribus Curiæ*, per Reals Pragmaticas, se troba de nou concedida la jurisdicciò de ellas al Batlle General, y á son Real Concell; (39) y estàn ditas Pragmaticas en viril observancia,y lo mateix se pot afirmar,respecte de altres differents cosas.

37 Conclouse donchs,que recahent la dita Real Pragmatica, sobre la exacciò del dret de Sello Real,en la qual noy ha disposiciò General,y comprehensiva de tots los casos en ninguna de las Constitucions Generals,ab la qualitat de la privativa (com se ha dit era necessariá) que se ha pogut fer aquella, y que axi per la exacciò de aquell se deu observar,estant majorment los Senyors Reys per medi de aquella, y demès disposants sobre dit dret en la possessiò de ferlas, sens contradicciò de las Corts, ni haverse queixàt may de esta,ni de moltas altres fetas sobre lo dit dret, (40) sens poderse allegar Contrafacciò, no haventse excedit los limits del disposat en la dita Constituciò *Encara 2. tit. de dret de Sagell*, menyspreantse lo que ha volgut respondrer lo Syndich del General,èn exclusiò de dita Real Pragmatica.

38 La quinta raho exclusiva de la dita pretesa Contrafacciò dimana de que la dita exacciò del dret de Sello

(34) Idem Crespi *vbi supra*,cum multis illibi citatis quibus adde Amigant *decis.42.num.4.*

(35) Oliba *de actio. part. 1. lib. 3. cap.3. num.50.* Mieres *ad Const. hac Nostra n. 12.* & ibi Despujol *num.22.*

(36) *Cap.1. de Regalijs.* Mastril. *de Magistr. lib. 1. cap. 14. à num.3.* Fonta. *de pact.tom.1. claus. 3.glos.3.num.33. & claus.4.glos.18.num. 8.& decis.293.num. 7.& decis.316.num. 14. & 15. & decis. 576. num. 16.* Don Sebast. de Cortiada *de Iurisdict.quest.7. nu.7.*Mier.inConst. R. Alphonsi III. Monisalbi *collat. 5. cap.9.num.16.* y vn per tots lo Noble President *decis. 5. cap.9.num.16.*

(37) DD.citati *nu. 35.*

(38) Crespi *observ. 93. num. 25.* Del-Aguila,& Roxas *in addit.de incompatibilit.part.2.cap.2. à num.7.* laté Ripoll *de Regalijs à num. 26.ad 44.*

(39) Pragmatica Real del Senyor Rey Don Felip IV. de 11.de Iuny 1630. de la qual Ripoll *de Regal.cap.25. n.50.* Xammar *de off.Iud. part.2.cap.7.à nu.8.*

(40) Crespi *obser.1.quest.1.§.4.num.95.97. & 107. in fine.* Fontan. *de pact.claus.4. glos.19. part.1. num.73.*

llo Real, es Regalia per ser propi, y peculiar Patrimoni dels Serenissims Senyors Reys de Aragò, (41) qui com à Senyors que han estat del dit dret ne han sempre disposat en Corts, y fora de ellas com be los ha aparegut, fent, y ordenant differents Reals Pragmaticas, lo que es en tant, que en la Constituciò *Al Abus dels Escrivans 5. tit. de dret de Sagell*, aplicaren lo procehit de la dita exacciò en pagar la Decima al Canciller, Vicecanciller, è Protonotari, y per la quitaciò, y vestuari dels Escrivans, Segelladors, Verguers de la Real Audiencia, y demès Oficials alli mẽsionats, cumplint ab lo fi, per lo qual fou introduhit dit dret de Sello, segons lo que refereixen alguns de nostres DD. Cathalans, (42) donant intelligencia á la Constituciò *Als Escrivans de nostra Cort 2. tit. de salaris de Escripturas Iudicials*, fora dellas, com se manifesta ab las Reals Pragmaticas, se han exibit en procès, y per consegüent no haventse abdicat lo Serenissim Senyor en Pere II. en la dita Constituciò *Encara 2. tit. de dret de Sagell*, assi ni à sos Successors la facultat de disposar sobre la exacciò del dit dret de Sagell, no pot duptarse, que las Reals Pragmaticas que se han subseguit son vnicament las que se deuhen observar, (43) majorment conformantse los Serenissims Senyors Reys en ditas Reals Pragmaticas, ab la exacciò, y tatxa dels Despaigs enumerats en la dita Constituciò 2. y no poderse duptar, que las ditas Reals Pragmaticas, fetas per los Serenissims Senyors Reys, sobre cosas tocants à sas Regalias, y Patrimoni Real son validas, (44) mentres que no encontren ab Constitucions, en las quals se haja concedit la privativa com queda dit.

39 De tot lo que se conclou quedar la dita primera Contrafacciò sens prova del cos del delicte, lo qual havia de consistir, en que lo Llochtinent de Protonotari ha excedit, cobrant mayor quantitat per lo dret de Sagell dels Despaigs enumerats en la dita Constituciò *Encara 2. tit. de dret de Sagell*, de aquella quantitat que se troba tatxada per quiscuna especia dels dits Despaigs enumerats en la dita Constituciò, lo que no consta dels merits del procès, en lo qual lo que se ha provat en orde à esta Contrafacciò vnicament consisteix en que lo dit Llochtinent de Protonotari ha exigit, y cobrat per dret de Sello de las Sentencias la mitat de tots los salaris se han exigit per los Reladors, y que per las Lletras executorials ques trauhen en forsa de Provisiò ha exigit la mitat dels salaris de las Provisions, y no altre cosa lo que no se opposa à la dita Constituciò *Encara 2. tit. de dret de Sagell*, en la qual

nos

(41) Oliba *in vsat. alium namque de iure fisci cap. 5. à nu. 7. & cap. 6. num. 23.* Ripoll. *de Regal. cap. 1. num. 10.*

(42) Mieres *super Const. al Abùs 5. tit. de dret de Sagell n. 6.* Oliba *de iure fisci cap. 3. num. 18. & 19. & 54. & 55.*

(43) Ex adductis per Ripoll *de Regal. cap. 44. nu. 39.* cum DD. ibi citatis.

(44) DD. allegati supra *num. 35.*

nos llig tatxa de las sentencias, ni dels Executorials despedits en virtut de Reals Provisions, ni altrament la exacciò, de la qual deposan los testimonis ministrats per lo Syndich del General, se pot dir nou vectigal, axi per cobrarse en virtut de las Ordinacions de la Casa Real, y Pragmaticas fetas per los Senyors Reys, com altrament per constar haverse sempre exigit axi, segons resulta de las Certificatarias, ques lligen en procès signadas de *num.* 17. *y* 18.

40 Sens que puga mereixer atenciò lo que respon lo Syndich del General en lo *num.* 11. de sa Vltima Scedula, dient, que en la dita Constituciò 2. se disposa *genericè* sobre las Cartas de justicia, y de Execuciò de justicia, que son desta naturalesa los Despaigs, que designan, y expressan los dits testimonis, y que encaraque lo dit dret de Sagell sie del Real Patrimoni, pero que no es Regalia, per no procehir lo argument es del Patrimoni Real, luego es Regalia.

41 Perque se respon, que com ya se ha dit, no procebeix lo dirse, que en la dita Constituciò 2. se disposa *genericè* sobre Cartas de justicia, y Execuciò de justicia, ya perque en tota la dita Constituciò 2. nos fa menciò alguna de las Cartas de justicia, si solament de las de simple justicia, que son differents, y contra distinctas de las de justicia, com se ha provàt, ni que la expressiò sie *generica*, sino *especifica*, de las Cartas de simple justicia, Execuciò de justicia, Comissiò, y elongament, y axi tenint esta qualitat, no subsisteix lo argument del dit Syndich, respecte de las Sentencias, y Executorials despedits en virtut de Provisiò, y per tenir alguna probabilitat, seria estàt necessari alguna prova, de que las Sentencias, y Executorials, despedits en virtut de Provisiò, estàn compresos baix lo nom de simple justicia, ò de Execuciò de justicia, Comissiò, y elongament, altrament es dir per dir sens prova alguna, com ho es tambè negar, que lo que es del Patrimoni Real, no sie Regalia, essent axi, que los DD. tractan de la subjecta materia, afirman lo contrari. (45)

(45) Amigant *in Compilat. practicali pag.* 369. *num.* 48. & DD. allegati supra *num.* 41.

42 Y finalment la vltima rahò exclusiva de dita Contrafacciò, se funda en las deposicions de Anton Batlle Notari, y Escrivá de Registre, Ioan Salamò, Francisco Delfau, Don Lluis Martin, Esteve Galceràn, y Doctor Miquel Salamò, ministrats per lo Llochtinent de Protonotari, sobre lo artigle 64. dels per ell donats als 17. de Mars del corrent any 1703. los quals contestan esser antiquissima observansa en la Real Cancellaria vsarse, no solament las especies

de Despaigs enumeradas en la dita Constituciò *Encara 2. tit. de dret de Sagell*, sino tambè moltas de altres, que se expressan en lo dit artigle 64. donant de son ditxo quiscun de dits testimonis plenas, y conclohents rahons de sciencia (sens haverhi en orde à est punt prova en contrari) com es de veurer dels merits del procès; ab que restant justificat, que en la dita Real Cancilleria, se vsan, y han vsat altres especies de Despaigs, à mes de las que estàn enumeradas en la dita Constituciò *Encara 2. tit. de dret de Sagell*, se segueix quedar sens eficacia la resposta del Syndich del General consistint, en que baix lo nom de Cartas de simple justicia, y de Execuciò de justicia, venen compresas totas las especies de Despaigs, que se vsan en la dita Real Cancilleria.

43 Esta instancia te mayor eficacia, si se aten, y considera, que de las Certificatorias signadas de *num. 17. y 18.* ques lligen en procès à *fol. 171. ad 225. retrò*, consta, que desdel any 1467. fins lo any 1675. y axi per mes de dos centurias continuas se ha sempre exigit, y acostumàt exigir lo dret de Sello de las Reals Sentencias, y dels Executorials despedits en virtut de Reals Provisions, de la mateixa manera que vuy se exigeix, y cobra, y diuhen, y deposan los testimonis ministrats per lo Syndich del General, conformantse tambè dita exacciò ab lo disposat en la Real Pragmatica del dit Serenissim Senyor Rey Felip III. puix en ella ordena, que de las Sentēcias, y Provisions Reals, se exigis per dret de Sello, lo que se havia acostumat, ibi: *De las Sentencias, ò Provisiones Reales que se sacaren en publica forma, y despacharē en nuestra Real Cancilleria, se lleve por derecho de Sello lo acostumbrado*; y es de tāta eficacia la consuetut en lo present Principat de Cathalunya, que faltant Constituciò positiva (com falta en lo cas present) respecte de la tatxa del dret de Sello de las Reals Sentencias, y Executorials, se deu regular aquella per la consuetut, y observansa, segons la Constituciò 26. destas vltimas Corts.

44 De tot lo que, y demès, que queda exprefsàt desdel artigle 8. ad 77. tot inclusivè, dels donats dit die de 17. de Mars proxim pafsàt de 1703. se conclou quedar exclosa la dita primera Contrafacciò, allegada per lo dit Syndich del General, y que en esta conformitat deu declararse, com ho espera dit Don Baltasar de Oriol Llochtinent de Protonotari, *nedum præmisso, sed omni meliori modo*.

45 La segona Contrafacciò acusada per lo Syndich del General, contra dit Don Baltasar de Oriol, en lo dit

nom

nom de Llochtinent de Protonotari, consisteix, en que la exacció del dret de Sello de las Reals Provisions formiter fetas, que se executan, y se obtemperan sens Lletras, ni altres Despaigs de la Real Cancellaria, com son las de Recepciò de testimonis, Respostas personals, y altres, es contra las Constitucions, *Vostre Protonotari* 1. *mes Estatuhim* 5. *tit. de offici de Protonotari*, y contra las Constitucions 2. 3. y 4. *tit. de dret de Sagell*, y finalment contra las Constitucions 10. 19. y 20. *tit. de nous vectigals*, y *cap.* 42. de las vltimas Corts de 1702. y si be à la dita pretesa Contrafacciò se ha donat satisfaciò desdel artigle 79. ad 159. tot inclusivè dels sobredits, ab tot se resumirán los medis de que se val dit Noble de Oriol. Y lo que ha respost lo Syndich del General, peraque quede à totas llums justificàt, no procehir la dita pretesa segona Contrafacciò.

46 Antes de proposar los medis exclusius de la dita pretesa Contrafacciò, es precis suposar, que aquella nos pot fundar en la Constituciò 1. y mes estatuhim 5. *tit. de offici de Protonotari*, ni en ninguna de las ditas Constitucions 2. 3. y 4. *tit. de dret de Sagell*, puix en ninguna de aquellas se prohibeix nis parla paraula de que nos puga exigir dret de Sello de las Reals Provisions formiter fetas, que se executan, y obtemperan, sens necessitarse de Lletras, ni altres Despaigs de la Real Cancellaria, lo que era precis, è indispensable pera poderse acusar Contrafacciò contra lo dispòsat en aquellas, y es en tant que desenganyat lo Syndich, de que dita Contrafacciò no quedave substanciada ab la disposiciò de ditas Constitucions, recorra al medi de que la exacciò del dret de Sello de ditas Reals Provisions que se executan, ò posan en execuciò, sens precehir Despaig, es nou vectigal, y que se opposa directament à las Constitucions *Manam* 10. 19. *y* 20. *tit. de nous Vectigals*.

47 Esta instancia queda ab facilitat desvanescuda per lo que ya se ha dit en los artigles desdel 83. ad 130. que consisteix: Primò en la Real Pragmatica del Serenissim Senyor Rey Don Joan de 18. de Juliol 1459. en la qual se estatuheix, ordena, y mana, que los Secretaris, y Escrivans no pugan entregar copias privadas, ò signadas à las parts de las sentencias, ni despedir ninguna altre Provisiò per Cartell, ni de altre qualsevol manera, sino que dins vuyt dias degan entregar los Originals al Protonotari, per assegurar lo dret del Sello, ques deu pagar de qualsevol manera ques posen en execuciò, en la qual repetidas vegadas se fa menciò, que lo dit dret de Sello de las Reals Sentencias,

cias,y Provisions es degut, segons las Ordinacions de la Casa Real, sens poderse duptar de la validitet de la dita Real Pragmatica, segons se ha dit supra en lo *num.* 35. ni de la publicaciò, y observansa de aquella, puix de las ditas Certificacions, signadas de *num.* 17. *y* 18. consta, que à la exacciò del dit dret preceheix Certificatoria dels Escrivans de las causas dels salaris han exigit los Reladors, ques lo que tambè se disposa en dita Real Pragmatica. Ab que de aquella, y Certificatorias, quedan justificadas dos cosas: à saber es, que lo dret del Sello Real, no es degut per raho de despeditse las Sentencias, y Provisions en publica forma, y per precehir Despaig sellàt à la exacciò de aquell, sino que indistinctament es degut al instant de ser fetas, y publicadas, y antes de posarse en execuciò de qualsevol manera se executen, sens que en temps algu se haja subseguit queixa de la formaciò, publicaciò, y observansa de dita Real Pragmatica.

48 La sobredita intelligencia queda justificada del estil, è inconcussa practica del Real Senat, segons la qual si despres de proferida la Sentencia, se subsegueix alguna Provisiò, com de taxaciò de despesas, ó altre al demanarse la execuciò de la Real Sentencia, y Provisió, se ha observat demanarse lo Decret de Execuciò de las Sentencias solas, ò de las Sentencias, y Provisions simul, y en lo primer cas, al peu de la Suplicació se fa la decretaciò seguent. *Alter ex Virgarijs R. Audientiæ dictam exequatur Regiam Sententiam de Concilio Nob. seu Magnifici Relatoris soluto prius iure Sigilli*; y en lo segon se ajustan las seguents paraulas, *& provisionem*, tant es à saber en lo cas que las Sentencias, y Provisions, se deuhen executar dins la present Ciutat, com fora de ella, y tant en lo cas, que per la Execució se trauhen las Sentencias, y Provisions en publica forma, com en lo cas que aquellas de qualsevol manera se posan en Execuciò, com à mes de esser axi notori, queda justificàt ab las deposicions de Anton Batlle testimoni 2. Ioan Salamò testimoni 3. Francisco Delfau testimoni 4. Don Luis Martin testimoni 5. Esteve Galceràn testimoni 7. y Doctor Miquel Salamó testimoni 8. ministrats per esta part sobre lo artigle 88. dels sobredits, ab plenas, y conclohents rahons de sciencia.

49 Se justifica lo proxim dit de la disposiciò expressa de la Constituciò 1. *tit. de Pobres pledejants*, en la qual se troba estatuhit, y ordenàt, que lo pledejant que serà admès com à pobre, y no pagarà salari al General, per causa de sa pobresa, no haja de pagar dret de Sello de la Sen-

ten-

tencia, ni de altres Provisions, ibi: *No haja á pagar dret de Sagell de la Sentencia, ni de altres Provisions que despatxarà,&c.* y axi mateix de la Suplicaciò ques dona per la Cort à sa Magestat, à cerca de la Provisiò dels Greuges, en la qual entre altres se contè la seguent peticiò; Que lo Protonotari son Llochtinent Regent Secretaris, Escrivans de Manament, y altres, hajan de jurar liurar totas, y sengles Provisions, Lletras, è Sentencias emanadas, y promulgadas franchs de tots drets de Registre, è de Sagell, y al peu de la peticiò han acostumat decretar los Serenissims Reys: *Plau á sa Magestat, que totas las Sentencias Provisions, y Executorials, y qualsevols altres actes se han de despedir per la raho desus dita, se despedescan, y sien despedidas francas de Sagell*, com es de veurer en los Processos de la Cort, y altrament en los Practichs, han tractàt de la subjecta materia, (46) essent digna de reflexiò, que totas las ditas Sentencias, y Provisions, han de esser executadas dins la present Ciutat, y axi be sens poder precehir Despaig de Cancellaria, y per esta mateixa raho en totas las exempcions, y franquesas del dret de Sello, concedidas per los Serenissims Reys, se han vsat de las diccions vniversals *omnium quorumcumque*, y consemblants, com apar de las ques lligen en procès, signadas de *num.* 6.7. y 8. sens restricciò, ni limitaciò alguna en orde si son Sentencias, Provisions, ò altres Despaigs, ni si se despatxan en publica, y autentica forma, ò no.

50 En lo *num.* 15. de la Scedula resolutiva, donada per lo Syndich del General, torna à negar la facultat de fer Pragmaticas als Serenissims Senyors Reys, y en voler limitar la disposiciò de la sobredita Real Pragmatica del Senyor Rey Don Ioan als Despaigs de Execuciò de Sentencias, encaraque se fassen per via de Cartell, com son las que se executan dins esta Ciutat, y que axis lo cas de dita Real Pragmatica, no seria aplicable à las especies de Despaigs, ab que lo Syndich funda la segona Contrafacció, que son los que se despedeixen en forsa de Provisions, en que no te cabiment la Real Cancellaria, lo que no fa al cas; Perque en quant à la facultat de fer Pragmaticas, ya se ha respost supra *num.* 35. y en quant à la limitaciò de dita Real Pragmatica, se diu ser aquella ideada, y contra la lletra, com apar, ibi: *Neque valeant tradere copias privatas, aut signatas partibus ipsis quorum intererit, neque aliquam aliam expedire provisionem per cartellum, aut alias quovismodo*, de las quals paraulas resulta ab tota evidencia, que lo dit Serenissim Senyor Rey, no solament parlà de las Sentencias, que tretas en publica forma, se executan en la present Ciutat, sino tambè de las copias

(46) Peguera en la practica de celebrar Corts *cap.* 32. *num.* 13.

privadas, y autenticas de las Sentencias, y de las Provisions que se executan per cartell, ò de altre qualsevol manera.

51 Subministra la segona raho exclusiva de la dita pretesa segona Contrafacciò altre Real Pragmatica del Senyor Emperador Carlos V. dada en Palencia als 28. de Setembre 1534. ques llig en procès signada de *num.9.* en *fol.253.retrò*, en la qual se ordena, y mana, que en la exacciò del dret de Sello, se observàs, y guardàs la forma, y orde degut, y acostumat, y que se pagàs la meitat del que se paga de salaris de Sentencias, axi difinitivas, com interlocutorias que se pronuncian, y proveheixan en la Real Audiencia que se trauhen, y sellan en la Real Cancellaria, axi en pergami, ò en forsa de Provisiò que contè Execuciò de aquellas, com en altre qualsevol manera, ó se traguen, ó no se traguen, Sellen, ó no per pagarse de aquellas dret al General per lo salari dels Doctors de la Real Audiencia, ibi: *Advirtiendo mucho vosotros el Canciller, y Regente la Cancilleria, que no proveays se execute, y efectue ninguna de las tales Sentencias, nisi prius soluto iure Sigilli, como se deve, y acostumbra hazer, &c.* De la qual Real Pragmatica, queda exclosa dita Contrafacciò, attes, que lo exigirse dret de Sello de las Reals Provisions, que se executan, sens precehir Despaig de la Real Cancellaria, nos pot dir nou vectigal; ni nova exacciò; nou vectigal per aprovarse dita Exacciò ab la dita Real Pragmatica; nova exacciò, perque tant antes com despres de la dita Real Pragmatica, se ha observàt sempre axi, com queda exuberantment provàt per medi de las ditas dos Certificatorias signadas de *num.17. y 18.* y es de tanta eficacia la dita longeva observancia, que lo Serenissim Senyor Rey Don Felip III. ab sa Real Pragmatica, dada en la Ciutat de Valladolid als 17. de Abril 1610. que signada de *num.4.* se llig en procès *fol.263.* expressament ordena, que de las Sentencias, ó Provisions Reals, que se traurian en publica forma, y se despatxarian en la Real Cancellaria, se cobràs per dret de Sello, lo que se havia acostumàt.

52 Fortificas esta instancia ab dos diferents altres Pragmaticas: La una es del Senyor Emperador Carlos V. signada de *num.* 10. dada en Barcelona al primer de Maig 1543. que confirma en especifica forma altre Real Pragmatica del Senyor Rey en Pere III. dada en Lleyda als 10. de Juny 1352. y la altre del Senyor Rey Don Felip III. signada de *num.* 11. dada en San Lorenço el Real à 20. de Agost 1617. en las quals se lligs, donada forma acerca de la exacciò del dret de Sello de las remissions, essent axi, que

que ditas Remissions, no son Despaigs que se sellen; ni se hagen may acostumàt sellar; y ab la Real Carta signada de *num.*12. fou extesa dita exacció à totas las composicions fetas per los Veguers, y Batlles; com desdeà les hores fins vuy se ha acostumàt sempre cobrar, del que se segueix quedar justificàt, que lo dit dret de Sello Real, nos deu regular per si se aposa dit Sello en los Despaigs, sino per las especials disposicions, que los Senyors Reys han fet, y ordenàt acerca la dita exacciò, del millor modo los ha aparegut, com á cosa pertanyent a son Real Patrimoni, de modo, que essent tantas, y tan repetidas ditas disposicions, y Reals Pragmaticas, indubitadament tribueixen dret, y quasi possessiò als Serenissims Senyors Reys, pera la continuaciò en ferlas, sens poder tenir cabiment lo negarlos dita facultat, com la nega lo Syndich en lo *num.* 16. y altres de sa vltima Cedula, majorment no havent se may queixàt en alguna de las precedents Corts la Provincia de las ditas Reals Pragmaticas, ni de la observansa inconcussa de aquellas, circunstancia que ponderan los Doctors. (47)

53 Esquadrinyadas las ditas dos Certificatorias signadas de *num.* 17. *y* 18. queda mes que plenament provada vna antiquissima observansa de haverse exigit, y cobràt lo dret de Sello, no solament hagut respecte à la mitat del ques paga dret al General per las Sentencias, y Provisions fetas per los Nobles, y Magnifichs Doctors de la Real Audiencia, sino que tambe se ha cobràt, y exigit lo dit dret de totas las Provisions, que se executan per Cartell, y sens precehir Despaig de la Real Cancellaria; y axi mateix de las Sentècias, que no se son registradas, ni selladas, sino sols donadas copias á las parts, y es de tanta eficacia la dita observancia, que obra, y deu obrar, que lo que se ha observàt se entenga concedit ab totas aquellas circunstancias, que son necessarias per la continuaciò. (48)

54 Oppres lo Syndich del General de las ditas Certificatorias en lo *num.* 17. de sa Cedula, respon, que la dita observansa, no es vniforme, y que solament se hauria cobràt dit dret de Sello de la execuciò de algunas de ditas Provisions, en que no se feu contradicciò per los Interessats, y que altrament nos llegiria en aquellas, partida alguna, exigida per dret de Sello de Provisions, de rebrer testimonis, de respostas personals, comunicacions de Processos, y altres semblants, y que en tot cas dita observansa no se hauria de atendrer per lo disposàt en lo Cap. 26. de las vltimas Corts.

55 Tot quant diu lo dit Syndich en repulsa de las ditas Certificatorias, es mer discurs, sens tenir entitat, ni substancia, perque encara que de las ditas Certificatorias, no

(47) Crespi *observ.* 1. *quæst.* 1. §. 4. *num.* 97. *in fine*, *&* *num.* 107. Font. *de pact. clausf.* 4. *glos.* 19. *p.* 1. *num.* 73. Ripoll *de Regalijs, cap.* 25. *num.* 52.

(48) Bald. *consf.* 89. *num.* 40. *vol.* 1. Font. *de pact. clausf.* 6. *glos.* 3. *p.* 2. *num.* 24. *decis.* 85. *num.* 19. *&* *decis.* 303. *num.* 16. Castillo *contro. lib.* 5. *cap.* 93. §. 7. *à num.* 8. *&* *lib.* 7. *cap.* 30. *num.* 2. Mieres *collat.* 9. *in Curia Regis Ferdinandi cap.* 25. *num.* 123. y vn per tots lo Nob. y meritiss. President *decis.* 4. *num.* 29.

no conste de la vniformitat de la observansa per singulos actus & annos, no per aixó desmereix lo nom de Vniforme, puix era impossible, que ab la brevedàt de la dilaciò concedida en esta Causa, se poguès traurer Certificatoria de tots los partits se cobraren de dret de Selle de las Sentencias, y Provisions, que se executaren sens registrarse, ni sellarse en lo discurs de mes de dos centurias, que contenen las ditas dos Certificatorias; y no constant de disformitat, se ha de presumir sempre per la vniformitat de la observansa, encara que no sie expressiva de tots los anys discorreguts, de que se fa menciò en ella. (49) Majorment quant està fundada ab tantas, y tan repetidas Reals Pragmaticas, singularment ab la del Senyor Emperador Carlos V. ponderada en lo *num.* 51. ibi: *Como se deve, y acostumbra hazer, &c.* en vista del que nos pot dubtar de la prova, y calificaciò de dita observansa; Y essent facil al Syndich fer la mateixa diligencia, demonstrant haverse executat Provisions de las que enumera, sens haverse pagàt lo dit dret de Sello, y es ben cert, que à haverse pogut provar asso per medi de prova intrinseca, no hauria recorregut á la extrinseca dels testimonis, que quedan tots cõvensuts, y suspectes per las ditas Certificatorias, essent com es regla certa, que en concurs de provas intrinsecas, y extrinsecas, se deu estar à las intrinsecas, y despreciarse las extrinsecas. (50)

56 Corroboras la dita observansa, si se atten, y considera, que haventse volgut aquella intervertir ab la Real Provisiò facto verbo, feta à relaciò del Noble Don Ioseph de Ferrer en la Causa de Victoria Ginebreda, contra Magi Rochfinestras, allegada per lo Syndich del General, y ab los demès procehiments produhits en lo procès informatiu, y tingut noticia del sobredit lo Serenissim Senyor Rey Don Carlos II. de gloriosa recordaciò, ab las Reals Cartas, ques lligen en procés, signadas de *num.* 14. 15. *y* 16. se dignà ordenar, y declarar, que la Real Audiencia, no havia pogut fer la dita Provisiò, ni entremetrerse en cosas tocants à la exacciò del dret de Sello, per ser la jurisdicciò vnicament del Protonotari, y de son Llochtinent, y en son cas del molt Illustre Canciller; ò Regent la Real Cancilleria, y que en tot se observassen las Reals Pragmaticas, sens poderse haver recors à altres, que als dits molt Illustre Canciller, ò Regent la Real Cancilleria, del que resulta ab tota claredàt, que la dita antiquissima observansa, no ha quedàt per fet algu interrompuda, ans be sempre molt vniforme, regulantse la exacciò del dit dret de Sello per lo dispòsat per ditas Reals Pragmaticas, y observansa subseguida, que es la que se deu atendrer (51)

(49) Card. de Luca *de alienat. discur.* 16. *num.* 12. *&* 13.

(50) Rot. apud Cavaler. *decis.* 87. Burat. & addentes *dec.* 180. *& decis.* 252. *n.* 1. *part.* 7. *recent.* Cardin. de Luca *de iurisd. discurs.* 37. *n.* 8.

(51) *Autentica vt Iudicis sine quo*, que cita Bovadilla *en sa Politica lib.* 5. *cap.* 4. *num.* 36. *to.* 2. Guido Papæ *decis.* 455. *singular* es la doctrina del Regent Sesse *decis.* 337. *nu.* 24. *&* 25. transcrita en lo paper imprés del General *num.* 26. en las seguents paraulas: *Solvit iura sygilli non ad rationem sex denariarorum pro libra sed iuxta consuetudinem.*

57 Vltimament desenganyat lo Syndich del General de que la dita pretesa segona Contrafacció, nos pot fundar ab las ditas Constitucions, que prohibeixen la imposició, y exacció de nous Vectigals recorra al cap. 42. de las vltimas Corts, pretenent, que en aquell se troba expressament disposàt que de aqui al devant nos pague dret de Sello, de tot allo que se executa sens despaig de la Real Cancellaria, ni impressió del Sello, y que lo Llochtinent de Protonotari, que tal dret de Sello dels dits Despaigs, y nova imposició faràn pagar, incorregan en pena de privació de ofici.

58 Esta pretensió es igualment debil, que las precedents, si se attèn, que lo dit Capitol no es Lley, en lo què contè la sola petició de la Cort, sino en lo que contè lo Decret, que lo Rey nostre Senyor se dignà posar en aquell, com se comprova de la lectura del mateix Capitol, lo qual sobre contenir quatre distinctas, y separadas peticions, no restaren totas compresas en lo Real Decret. Provas lo sobredit Perque.

59 La primera peticiò, que contè lo dit Capitol, es la que te respecte à esta segona Contrafacciò, de que nos pague dret de Sello, de tot allo que se executa sens Despaig de Cancilleria, ni impressió del Sello, que es en lo principi de dit Capitol, y se funda en que lo dit dret era nova imposiciò.

60 La segona peticiò està enclosa en lo Versicol *Item placia à V. M.* y consisteix, en que nos pague, ni dega pagarse lò dret de Sello en moneda de plata, com acostuma ferlo pagar lo Llochtinent de Protonotari, sino en moneda de ardits, com corra en Barcelona; y que contrafent al sobredit, incidesca en la dita pena de privaciò de Ofici, fundantla en que no era rahò, que cobrant los Ministres Reals sos salaris en moneda de ardits, se cobre lo dret de Sello en moneda de plata.

61 La tercera peticiò està compresa en lo segon Versicol: *Item Placia*, y consisteix en que lo Llochtinent de Protonotari, per rahò del dit dret de Sello, no puga, ni dega exigir major, ni altre quantitat, que la que se disposa en la Constitucio, que comensa *Encara* 2. baix lo tit. *de Dret de Sagell*, que es lo Cap. 16. de las Corts 1283. y que se observe en tot, y per tot lo disposàt en aquella, y en las Constitucions 3. y 4. No obstant qualsevols Vsos, y Consuetuts sots la mateixa pena, ab motiu, que lo no cobrarse lo dret de Sello segons las ditas Constitucions 2. 3. y 4. era sols per vs, y consuetut.

62 La quarta, y vltima està enclosa en lo *Item* 3. y final de dit Capitol, y contè, que lo Llochtinent de Proto-

notari assistesca totas las horas del Despaig en la Real Cancilleria pera taxar los salaris als Escrivans de Registre, y cumplir en tot lo que toca à son ofici, ab motiu; que lo dit Llochtinent te obligaciò de fer residencia en la dita Real Cancilleria.

63 A las ditas quatre peticions, motivadas en la conformitat referida, se dignà la Magestat del Rey nostre Senyor fer lo seguent Decret: *Plau à sa Magestat, que nos paguen drets de Sello en los Despaigs que no deuhen tenirlo, segons Constitucions, y los quel tingan se satisfassen los previnguts per Lleys, y Constitucions*; Segons la inspecciò del qual Real Decret, es solament aquell capàs de dividirse en dos parts: La primera contè las seguents paraulas. *Plau à sa Magestat, que nos paguen drets de Sello en los Despaigs que no deuhen tenirlo, segons Constitucions.* La segona en las restants, ibi: *Y los quel tingan se satisfassen los previnguts per Lleys, y Constitucions.*

64 De la lectura, y divisiò del dit Real Decret, se veu esser aquell ambiguo, y duptòs, puix aquellas paraulas, *que no deuhen tenirlo*, son capaces de referirse als drets de Sello, de que antecedentment se havia parlàt, ò al Sello material que se imprimeix en los Despaigs, si se pren la primera intelligencia, lo que diguè sa Magestat en dit Real Decret, es que no se paguen dits drets de Sello en los Despaigs, que no deuhen tenir dit dret, segons Constitucions, y los quel tingan se satisfassen los previnguts per Lleys, y Constitucions, si empero se pren la segona intelligencia, referint las ditas paraulas al Sello material que se imprimeix en los Despaigs, lo sentit genuino de dit Real Decret es, que no se paguen drets de Sellos en los Despaigs, que no deuhen tenir Sello material, segons Constitucions, y qualsevol de las ditas dos intelligencias sie la mes conforme à la mente de sa Magestat (Deu lo guarde) Lo cert es, que en aquell nos troba concedit cosa de las que se demanaren per la dita Cort, à efecte de substanciar esta segona Contrafacciò, perque inseguintse la primera intelligencia es evident, y notori lo sobredit, y si se recorra á la segona se conclou lo mateix, si se atten, que sa Magestat, no decretà que nos deguès pagar Sello de tots aquells Despaigs que nos deuhen sellar, ni eran capaces de sellarse absolutament, y sens altre adjunct, sino que limità lo Decret, y concessiò à aquells Despaigs que no devian sellarse, segons Constitucions; y com en ninguna Constituciò se llige disposàt, quins Despaigs son los ques deuhen sellar, y quins no, se segueix, que lo que decretà sa Magestat vnicament fou, ques satisfassen los drets de Sellos, previnguts per Lleys, y Constitucions, baix la qual paraula *Lleys*, estàn

com-

compresas las Reals Pragmaticas; majorment en Cathalunya, ahont nos regoneixen altres Lleys, que Constitucions, Vsatges, Capitols, y Actes de Cort, y Reals Pragmaticas.(52)

65 Dels motius expressats en quiscuna de las ditas quatre peticions, se convens, que aquelles foren obrepticias, y surrepticias per haverse callàt lo que era verdader, ò per haverse expresàt lo que nou era(53) Y se comprova, perque en quant à la primera peticiò, que contè lo fonament de esta segona Contrafacciò, se diguè à sa Magestat que lo exigirse dret de Sello dels Despaigs, que nol tenian, ni eran capaces de tenirlo, era nova imposiciò, y lo contrari consta de las ditas Reals Pragmaticas, y Certificatorias exhibidas; y en la segona, que no era rahò, que cobrant los Ministres Reals los salaris en moneda de ardits, se cobre lo dret de Sello ab moneda de plata Cathalana, essent notoria la diferencia entre los salaris, y dret de Sello per esser estada la regulaciò dels dits salaris dels Ministres Reals en moneda de ardits per orde de sa Magestat, y no per Lley, ni Constituciò, y pateix lo mateix defecte, la tercera en que se expressa, que lo no cobrarse lo dit dret de Sello, segons las Constitucions 2. 3. y 4. era sols per vs, y consuetut, quant consta lo contrari de las mateixas Reals Pragmaticas; Y finalment lo mateix proceheix, respecte de la quarta, y vltima peticiò, y per consegüent essent, com son surrepticis, y obrepticis los motius de ditas peticions, no se deu entendrer concedit cosa, per la nullitat importà lo dit Vici.(54)

66 La dita obrepciò, y surrepciò, se fa encara mes evident, si se aten, que lo Decret Real, ques troba al peu de dit Capitol 42. fou concedit despres de dos representaciõs fetas per la Cort à sa Magestat, en la primera de las quals se deye, que lo dret de Sello havia pres notable excès de pochs anys à esta part, ab foment de qui interessa en la mateixa exacciò, no obstant que estave pendent vna Causa de Contrafacciò, en vista de la qual representaciò, sa Magestàt se dignà decretar la dita Constituciò, que se pagassen los drets de Sello, segons lo aranzel, y que no haventlay, manaria formarlo dins vn mes, sobre lo qual Decret se feu segona representaciò à sa Magestat, dient, que tots los gastos judicials, en lo curs, y expediciò de las causas se trobaven dispostats, y tatxats per Constitucions, y lo exigirse dret de Sello dels negocis, y actes judiciaris, en los quals nos forma Despaig sellàt, seria nou vectigal, reprovàt per las mateixas Constitucions, y que era abus de pochs anys introduhit, com apar de la Certificatoria signada de *num.* 19. Y en vista de ditas representacions, desitjant sa

Ma-

(52) Crespi *d. obs. 1. quæst. 1. §. 4. num. 96. in fine*, ibi: *Quæ autem sunt hæ aliæ leges si Pragmaticas excludimus.* Fõtan. *de pact. claus. 4. glos. 19. p. 1. n. 74.*

(53) Barbos. *in cap. super litteris de rescriptis Corrad. in prax. disp. lib. 7. cap. 4. num.* 4. Thomàs Rosa *de executoribus part. 1. cap. 6. n.* 17. Sabell. *in summ. tract. §. rescriptum à num.* 1.

(54) *L. si quis 29. ff. ad l. Corneliam de falsis, l. vltima, Cod. de divers. rescript.* Cancer. *var. lib.* 3. *nu.* 200. Marescot. *variar. lib. 2. cap. 99.* Rosa *de execut. d. cap. 6. à num.* 19. y dona la rahò lo Regent Leo *decis.* 21. *num. 9. tom.* 1. ibi: *Licèt adsit potestas Principis non tamen eius voluntas intervenit propter obreptionis vitium resultans ex narratis in proœmio.*

Mageſtat la viril obſervanſa de las Conſtitucions ; ſolament ab ſon Real Decret diſposà , que dels Deſpaigs que no deuhen tenir Sello ſegons Conſtitucions , nos pagaſſen drets de Sello , y que los que deuhen tenirlo , ſegons Conſtitucions, ſe ſatisfaſſen los previnguts per las Lleys, y Conſtitucions , ſens reſpondrer à las reſtants dos peticions , de haverſe de pagar lo dit dret ab moneda de ardits, ni de haver de reſidir lo Llochtinent de Protonotari en la Real Canciléria , per no eſtar fundats los motius de aquellas en Lleys, ni Conſtitucions , judicant, que eſſent veridichs los motius de las ditas dos peticions, eſtave baſtantament aſſegurada la obſervanſa de las Conſtitucions ab lo dit Real Decret, no volent concedir de nou altra coſa, que lo que ja ſe trobave concedit per Conſtitucions; y per conſeguent, no haventhi Conſtituciò ab que fomentar los motius de dita primera , y tercera peticiò , ſa Mageſtat ſolament ha diſposàt, que dels Deſpaigs ques deuhen ſellar ſe pague lo dret de Sello , previngut per Lleys , y Conſtitucions , y axi que dels enumerats en la Conſtituciò *Encara 2.* ſe paguen los previnguts en la mateixa Conſtituciò; Y en aſſo no conſta ſe haja contrafet per no haverſe exigit major quantitat dels dits Deſpaigs , de la ques troba previnguda , y tatxada en la dita Conſtituciò.

67 Y que eſta, y no altre ſie eſtada la mente de ſa Mageſtat , es molt notori ſi ſe atten, y conſidera , que encara que reſideſcan totas las Lleys in ſcrinio pectoris del Princep; y que axi ſabia molt be ſa Mageſtat, que los motius del narràt en dit Capitol no ſubſiſtian. Ab tot, deſitjòs de annuir à las peticions de la Cort, y de la obſervanſa de las Conſtitucions, y de reprimir nous abuſos, y vectigals , formà lo tranſcrit Decret al peu de dit Cap. 42. acomodantſe ab las repreſentacions de la Cort , en quant aquellas foſſen verdaderas, y axi en quant á la primera peticiò de dit Capitol, que ſe fundave en que la exacciò del dret de Sello de las Sentencias, y Proviſions era nou vectigal, prohibit per Conſtitucions, diguè que nos pagaſſen drets de Sello en los Deſpaigs, que no deuhen tenirlo , ſegons Conſtitucions, y en quant à la tercera peticiò motivada , que lo no cobrarſe lo dret de Sello, ſegons diſpoſa la Conſtituciò 2. era ſols per vs , y conſuetut, diguè , que dels Deſpaigs, que deuhen tenir Sello ſe ſatisfaſſen los previnguts per Lleys, y Conſtitucions del que ſe conclouhen dos coſas, la primera que ſa Mageſtat no concedi lo que la Cort li demanava *ſimpliciter* , *& abſolutè* , ſino ſols condicionalmẽt en lo cas de eſſer veridich , lo que ſe li havia repreſentàt à ſaber es , de ſer nou Vectigal, lo ferſe pagar dret de Sello

de

de las Provisions, y Sentencias, que se executan sens necessitarse de sello, pero en lo cas de no serho (cō nou es) no concedi cosa alguna, com ni tampoch la concedi en lo cas, que lo pagarse major dret de Sello de las Sentencias, y Provisions del dispòsàt en dita Constituciò 2. no fos per sols, y consuetut, sino per altres disposicions, y Pragmaticas, dient en la segona part, que los quel tingan se satisfassen los previnguts per Lleys, y Constitucions, preservant axi las tatxas, Pragmaticas, y Constitucions dispositivas sobre dit dret.

68 Es Indubitàt, que si sa Magestat hagués volgut concedir als Braços las ditas peticions, de la manera que preten lo Syndich, no hauria interposàt son Real Decret ambiguament en la referida forma, sino llisament *Plau à sa Magestat*, com ho feu en casi totas las demès peticions de la Cort, del que se conclou per necesse, que la Real intenciò de sa Magestat, no fou altre, sino la de prohibir, que no se cobràs cosa per dret de Sello, que fos contra las ditas Constitucions q̄ prohibeixen nous Vectigals (que era lo que justament podian pretendrer los Braços) anyadint, que en los Despaigs de ques podia cobrar sens encontrarse ab las ditas Constitucions se cobràs lo dret de Sello, previngut per Lleys, y Constitucions, en forsa del qual Decret venen enclosas, y se deuhen observar sens dubte, no sols las Constitucions, sino tambe las Ordinacions, tatxas, y Reals Pragmaticas, dispositivas de dit Dret, en la matexa conformitat, que queda explicàt en lo antecedent Capitol, puix es cert, que encara que no sien compiladas en lo Volumen de las Constitucions tenen forsa de Lley. (55)

69 Confirmas lo sobredit, perque la concessiò de las Regalias, es precis, que parle clara, y especificament, perque aquellas se entengan concedidas, y adhuc en aqueix cas sols se judican concedidas las especificadas, y no altres, perque en la concessiò, y interpretaciò de las Regalias strictè est procedendum (56) y en propis termens de immunitat de dret de Sello, ho diuhen los Doctors (57) Y en lo present cas ab majos rahò, perque si se entenguès concedit lo que preten lo Syndich, quedaria perdut, y aniquilàt lo dret del Sello, haventse precisament de buscar nova forma, y donarse altra providencia pera pagar lo salari al molt Illustre Conceller, y las quitacions, y vestuaris dels Officials que forman la Real Cancilleria. Per lo qual effecte està destinat lo dit dret, segons Ordinacions, y Pragmaticas de la Casa Real, y Constituciò 5. tit. *de Dret de Sagell*, y no es verosimil, que sa Magestat hagués volgut llevar als dits Oficials sos justos, y deguts salaris (58)

(55) Bosch tit. de *Honors li. 5. fol. 527* vers. *Altres Pragmaticas, & DD. citati num. 52.*

(56) *Omnia terminanter* Ripoll *de Regal. cap. 43. num.* 37. 38. & 39.

(57) Reg. Rovito *super Pragm. 9. de feudis n. 17.* Aponte *decis. 5. num. 3.* Mar. Mut. *ad cap. Reg. Cicilie* Reg. Alfonsi, *cap. 378. n. 11. tom. 5.*

(58) Aponte *lect. 8. num. 16.*

com ho hauria fet, si ab lo Real Decret haguès limitàt lo dit Real Dret, als sols Despaigs que se sellan, com resulta axi provàt de las deposicions dels testimonis 2.3.4.5.7. y 8. dels ministrats sobre los articles 156. y 158. majorment haventse de entendrer tots los rescrits, y Despaigs Reals concedits sine prejudicio tertij. (59)

70 Lo Syndich del General en lo *num.* 18. de sa vltima Scedula nega, que lo dit Real Decret tinga ambiguitat, ni dubietat alguna, y que essent estàt aquell fet en Corts, sie capàs de poder patir lo vici de obrepciò, y surrepció, pero no allega prova del que diu; y per quedar desenganyat de son ditxo, ab la Sentencia, ò Provisió de Contrafacciò feta per lo Illustrissim Tribunal, en la causa de Anton Batlle, en la qual per exclourer lo dit vici de obrepciò, y surrepciò del cap. 44. de las vltimas Corts, se ha dit, y declaràt, que lo dit cap. no era dispositiu, sino declaratiu, (60) y altrament del que comunament ensenyan los DD. en la subjecta materia; (61) y finalment *quidquid sit*, del fins assi referit, lo cert es, que sens necessitarse de dit medi, queda exclòs tot lo deduhit per dit Syndich, ab lo que se ha dit supra en los *num.* 66. 67. 68. *y* 69.

71 Conclouse donchs, que del fins assi referit, resta exclosa la dita pretesa segona Contrafacciò, y que aquella no te, ni pot tenir fonament en Constituciò alguna de las allegadas per lo dit Syndich del General, ni altrament.

72 La tercera, y vltima Contrafacciò, ò Contraconstituciò, allegada per lo dit Syndich, consisteix en que la exacciò del dit dret de Sello en moneda de plata Cathalana, es contra la disposició de la dita Constituciò *Encara* 2. *tit. de dret de Sello*, y *cap.* 29. *y* 42. de las vltimas Corts, ò que per lo menos seria nou vectigal, prohibit per nostras Constitucions, y si be à dita pretesa Contrafacciò se ha donàt cabal satisfacciò, desdel artigle 160. ad vltimum. Ab tot no escusa repetir dit Don Baltasar de Oriol y Marcer, que en la dita Constituciò *Encara* 2. nos llig disposiciò particular ni general, acerca la moneda ab que se havia de pagar lo dret de Sello dels Despaigs en la dita Constituciò enumerats, y que axi se deu dita Constituciò entendrer, hagut respecte al valor de la moneda que corria al temps se feu la dita Constituciò, per ser cert, y constant, que las Lleys, y Estatuts que fan menció de moneda, sempre se entenen, y deuhen entendrer de moneda corrent, *tempore lata legis seu statuti*. (62)

73 Ab que tenint dit de Oriol justificat ab conclohent numero de testimonis ministrats sobre los artigles 48. 166. y 167. que en Cathalunya, fins lo any 1640. la moneda que publicament corregué, y se cambiava, era mone-

(59) *L. fin. Cod. si contractus, l. rescript. l. nec damnorum, C. de precibus impetr. offerēdis*, Larrea *alleg.* 23. *num.* 43. Salgad. *de Reg. protect. p.* 1. *cap.* 2. *§.* 1. *n.* 37. *& de Sup. ad Santis. part.* 1. *cap.* 7. *à num.* 17. Font. *decis.* 455. *n.* 22. *& decis.* 456. *n.* 2. Quesada de Pilo *contr.* 22. *num.* 44.

(60) Sententia, ò Provisiò de Contrafacciò proferida contra Anton Batlle Escrivà de Registre, ibi: *En lo qual cas pretèn ser estada obrepticia, y de ningun efecte dita Constituciò, com à ordenada sobre materia litigiosa, sens haverse fet menciò en dita Constituciò de dita causa: empero ates consta, que lo referit sols proceheix en los Estatuts, y Constitucions mere dispositivas, y no en las declarativas, y explicativas de altres Constitucions, &c.*

(61) Mascardus *de general. statut. interpret. conclus.* 13. *nu.* 41. Anguien. *de legib. lib.* 5. *controv.* 5. *num.* 6. Bonden. *collect. legal.* 37. *num.* 85. *vol.* 2.

(62) Surd. *cons.* 454. *à num.* 10. *& per tot.* Thesau. *de Augmēto monet. part.* 2. *sub num.* 74. Antonel. *de*

neda de plata à raho de trenta dos reals la dobla; y que per haverse alterat lo valor de las doblas, y reals de vuyt, despres de dit any 1640. se comensà à fer diferencia entre la moneda vsual corrent de ardits, y la de plata dobla se segueix, que la tatxa de las quantitats mencionadas en dita Constitució 2. *tit. de dret de Sagell*, precisament se ha de entendrer ser ab moneda de plata doble, ó de plata Cathalana.

*de tempore legal. lib. 1. cap. 42. num. 34.* Gracian. *discept. forens. cap. 51. num. 8. & seqq.* & ibi Carol. Anton de Luca.

74 Provas lo sobredit ab altre instancia, y consisteix, no sols en la certificatoria, signada de *num.* 20. sino també en la deposició dels testimonis ministrats sobre lo artigle 167. dels sobredits, del que resulta, que desdel any 1656. en que comensà à pendrer estàt fixo lo valor de las doblas, y reals de vuyt, sempre se ha observat exigirse, y cobrarse lo dret de Sello ab moneda de plata, ó ardits, hagut respecte al valor de plata Cathalana, donant conclohents rahons de sciencia, lo que comprova, que la dita exacció ab moneda de plata, ó ardits, hagut respecte al valor de moneda de plata Cathalana, es conforme à la disposició de la Constitució 2. ó per lo menos no es contraria à aquella; y essent la dita Exacció tant longeva, nos pot dir nova imposició, ni nou Vectigal, encaraque fos excès lo exigirse lo dit dret ab moneda de plata, (63) majorment constant de la Real Pragmatica del Senyor Rey Don Felip III. y II. de Aragó de 17. de Abril 1610. que en la exacció del dit dret de Sello, se ordena, y mana observar lo acostumat ab esta clausula, ibi: *Considerando, que en los nuestros Reynos de la Corona de Aragon ay diversas suertes, especies, y valor de monedas. Mandamos, que la taza, y cobrança del dicho nuestro derecho de Sello, se haga de aqui adelante en esta nuestra Corte, y en qualquiera de los dichos nuestros Reynos, Principado, y Condados de la Corona de Aragon, conforme, y como hasta aqui se ha acostumbrado, y al presente se acostumbra.*

(63) Luca *de Regal. discurs. 49. num. 12. & 13.*

75 Es també despreciable lo segon medi ab que fomenta dit Syndich la dita pretesa Contrafacció, que consisteix ab lo cap. 29. de ditas vltimas Corts, puix que de la lectura, y inspecciò de aquell, clarament resulta parlar, y haverse de entendrer limitadament dels salaris dels DD. de la Real Audiencia, y no del dret de Sello, ni altres drets de plets, per haver ya rebut lo dit capitol, la referida intelligencia, com resulta del segon capitol de la Sentencia, ó Provisiò de Contrafacció declarada contra los Escrivans de Manament. (64)

(64) Sentencia, ò Provisiò de Contrafacciò contra los Escrivans de Manament, ibi: *Empero ates la dita decretasiò, apar se entent feta sobre lo suplicat ahont sols volguè donarse reformasiò als salaris de las Sentencias, &c.*

76 Menos es de subsistencia lo allegarse per fonament de dita pretesa Contrafacció lo cap. 42. de ditas vltimas Corts, puix en aquell nos troba concedit cosa en orde à que la exacció del dit dret, se dega fer ab moneda de ar-

dits,

dits,ó Barcelonesa; essent axi, que per part de la Cort fe feu positiva petició,de que lo dit dret nos deguès pagar ab moneda de plata,sino ab moneda de ardits corrent, com es de veurer del dit capitol; y per consegnent queda la dita pretesa tercera Contrafacció , sens apoyo de Constitució alguna, à la qual se puga dir haverse contrafet , exigintse lo dit dret ab moneda de plata Cathalana.

77 Y encaraque lo Syndich del General en los *num.* 19. 20. *y* 21. de dita sa vltima Scedula resolutiva, ha tornat à refricar la dita tercera,y vltima Contrafacció, y los motius de aquella, referintse à las precedents deduccions; Empero per no haver ajustat cosa particular que puga esser capàs de exclourer los fonaments allegats en exclusió de la dita Contrafacció, se omiteix lo ferse mayor digressió, en orde à dita pretesa tercera,y vltima Contrafacció, referintse sols al deduhit,en los dits artigles, y ab especialitat en lo que te respecte à la dubietat , que en tot cas tindrian las ditas tres pretesas Contrafaccions, ó Contraconstitucions,lo que fora bastant pera quedar exclosas.

78 Y finalment exclou la pretenció que te dit Syndich,de que dit Don Baltasar de Oriol , y Marcer , ha de restituir las quantitats exigidas lo haver ab bona fé repartit aquellas entre lo Regent , Canceller , y demès Oficials de la Real Cancellaria , segons lo disposat en la dita Constitució *5. tit. de dret de Sagell*, y ordinacions en ella expressadas,y de las penas,y danys, pretesas per lo mateix Syndich,ne queda també liberat,firmant com firma dupte , segons la forma prescrita en las Constitucions de la observansa, oferintse en cas de haver contrafet , abstenirse de continuar en la exacció del dret de Sello , en la conformitat que ha fet fins vuy, y de regular aquella , al que serà declaràt per lo Illustrissim Tribunal de Contrafaccions,y de fer tot lo demès à que poguès estar obligat.

79 De tot lo que,y altrament apar quedar justificada la manifestaciò Real del infallible dret que assisteix á sa Magestat (Deu lo guarde) en la continuaciò de la exacció del dret de Sello,que en son Real nom, com ha Procurador del Illustre Marquès de Villalba Protonotari de sa Magestat en los Regnes de la Corona de Aragó, ha exigit , y cobrat lo Noble Don Baltasar de Oriol, y Marcer son Llochtinent,y exclosas las Contrafaccions opposadas com espera serà declaràt,axi del gran zel, y rectitut del Illustrissim Tribunal de Contrafaccions. Salvo semper,&c.

**D. Baltasar de Oriol, y Marcer; Mas, y Enveja U. J. D.**